

NOVA DOBA

Študijska knjižica
plačano do
dolž. iztis

Ljubljana

Stane letno 60 Din, mesečno 5 Din, za inozemstvo 240 Din.
Oglasi za mm višine stolpca 50 p. Reklame med tekstem 70 p.
Posamezna številka stane 1 Din.

Izhaja
vsak torek, četrtek in soboto.

Uredništvo: Strossmajerjeva ul. št. 1, I. nadst., Telef. 53.
Upravništvo: Strossmajerjeva ul. št. 1, pritličje. Telef. 65.
Račun kr. poštnege čekovnega urada št. 10.066.

Jugoslovanskemu narodu! Volilni proglas Demokratske stranke.

Demokratska stranka je objavila sledeči proglas:

V tem usodnem trenutku, ko je naša država pahnjena v težko moralno in politično krizo, v tej opasni situaciji, v kateri se reakcija proglašuje za največjo srečo naroda, stopa demokratska stranka s pričujočim pozivom v borbo v znamenju načel od katerih sta vedno prihajala spas in obnova naše družbe. O-hajala spas in obnova naše družbe. O-hajala se k vsemu našemu demokratskemu narodu, pričakujoč od njega zaupanje pri volitvah. Ona smatra za svojo sveto dolžnost, da mu pojasni tudi kar je doslej delala in pove, kaj bo delala za naprej. Ta proglas je iskrena izpoved prošlosti in častna beseda za bodočnost.

Kot edina stranka, ki druži vsa plemena, vse vere in vse sloje v državi, je bila ustanovljena demokratska stranka za vzvišenim idealom narodnega edinstva, politične svobode, državljanske enakosti in gospodarskih pravic. S temi ideali je ona stopila v prvo volilno borbo in dosegla popolno zaupanje v najširših slojih našega naroda. Tem idealom je ostala zvesta v težkih razmerah, v katerih se je nahajala ves čas svojega dosedanjega delovanja. S svojim sodelovanjem pri sprejemu vidovdanske ustave je dovršila demokratska stranka

veliko delo narodnega ujedinjenja.

Šele ko je bila vidovdanska ustava sprejeta, je postala naša država dejansko pravna država, v kateri je edinstvo naroda popolnoma izvršeno v enem vladarju, eni vladi in enem zakonodajnem telesu. S tem, da je vidovdanska ustava zbrala v popolno celoto vse raznorodne in posebne ustanove, ki jih je s svojo politično razdvajanja ustvarila in vzdrževala bivša Avstro-Ogrska, je povlekla brazdo, po kateri se ima kretati vse življenje našega naroda.

Po prizadevanju demokratske stranke

so bili sprejeti glavni osnovni zakoni, ki izhajajo iz ustave: o državnem svetu, o glavni kontroli, o občni upravi, o volitvah narodnih poslancev in sprejet je bil v narodni skupščini tudi prvi državni proračun. Na ta način je demokratska stranka delala na to, da utrdi pravne temelje državi Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki je bila ustanovljena s krvjo in nadčloveškimi naporij najboljših sinov

Jules Lemaitre:

Kralji.

(Dalje.)

»Ti bodo rešeni po onih. Morda vam bodo vsi ti nesrečneži, ki jih boste rešili, hvaležni. Vaša dobrota bo ganila vse, ki se vam hočejo upirati s silo. Ludstvo je včasih nerazsodno, ker še ni dovolj modro in dovolj izobraženo. Morda bo to izvršil kak vladar. Ali bi ne bilo, dragi gospod, originalno izvršiti, kar se še nobenemu princu dosedaj ni posrečilo? Pokažite vse svoje usmiljenje.«

»In da bi ponižal samega sebe?« je odvrnil Herman smehljaje.

»Ne naenkrat,« je odgovorila Frida. Zamislila se je in kakor da bi vide-la prikazen, je rekla:

»Potem... ne vem...«

»To vam je vseeno toraj, da sem princ, Frida.«

»Ne, prijatelj. Srečna sem, da bi postal mogočni, da bi zavzemali na zemlji mesto, katero ljudje najbolj zavide- dajo in najbolj časte. Nekaj me vznemirja,«

našega naroda. Politično delo demokratske stranke je bilo neprestano usmerjeno na to, da se preprečijo opasne skrajnosti, na prvem mestu one, ki rušijo in uničujejo vse, kar se je doseglo s silnimi ljudskimi naporij in požrtvovalnostjo. To je predvsem hujškanje inase od spodaj, česar že veliki Milorad Draškovič ni hotel dopustiti. Demokratska stranka pa je pravtako preprečevala razuzdanost od zgoraj, reakcijo od desne in demagogijo od leve.

V teh težkih časih, ki jih preživlja po vojni vse človeštvo, ko so mnoga načela omajana in mnogi pojmi zmešani, je demokratska stranka delala na to, da postane zatočišče ljudi, ki niso izgubili vere v načelnost in poštenje. Ona je hotela biti

moralichen steber, na katerega se bo naslanjalo vse, kar je zdravo v naši politični sredini.

Demokratska stranka se zaveda, kako važna je njena nacionalna mislija. Ona je stremela za tem, da se narodna misel in državno edinstvo izvedeta ne samo z ustavo, državno organizacijo in raznimi ustanovami, nego tudi v duši in srcu vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev, da se stvari in utrdi vzajemna naklonenost in zaupanje ter da se tako ustvari ena narodna duša in ena državna zavest. Niti plemenska, niti verska, nego samo narodna in državna je demokratska stranka. Obračala je in bo obračala tudi v bodočnosti enako skrb in pažnjo za vse narodno delo, da bi se na ta način in s popolnim vklapanjem redu odstranilo vse, kar nas razdvaja, negovalo vse, kar nas spaja in se vko-reninilo v vsem narodu

uverjenje enakosti in ravnopravnosti vseh sinov

te lepe in velike zemlje. Demokratska stranka smatra, da je to prvi pogoj za razvoj, napredek in procvit naše očetnjave.

V trenutku, ko je postal zunanij položaj naše države vrlo resen in kritičen,

posveča demokratska stranka, dasi danes nima one formalne avtoritete in moči, ki bi jo imela v koalicijski vladi in je država izročena v roke strankarskemu režimu, ki izzivlja narod v brezumno strankarsko borbo, državi vso pozor-

mirja. Če mi verujete, da vas ljubim, ker ste princ ali če vas ljubim v resnici?«

Vsled naivne skrbi se ji je tresel glas. Herman se je stisnil k njej, pustila mu je. Mirraje je govorila:

»Čutim da, če vas ljubim, vas zato, ker ste najboljši, najplemenitejši, najskromnejši od vseh in če vas obožujem, bodo odobravalj vsi nesrečneži.«

»Oh! mala moja,« je vzdihnil Herman, »če bi mogel biti s teboj, te gledati in poslušati neprenehoma...«

Nekaj senc je šlo mimo njih. Herman se je zavedel, opazil je, da je njun pogovor že predelogo trajal.

»Poslušaj,« je hitro spregovoril, »čeprav bom z delom obložen, vendar bi se rad včasih s teboj malo pogovoril. Z izgovorom, da grem na sprehod ali na lov, te bom našel na našem gradiču v Orsovi... Obvestil te bom vsakokratno.«

»In Avdocija?«

»Pomilostil bom vse obsojene od zadnjega upora.«

»Hvala, gospod, zahvaljujem se«

vam iz dna svojega srca.«

nost in ji posveča vse svoje sile. Skoro brez prekinitve v štirih letih njenega dela, je vztrajala demokratska stranka poleg zaveznika, ki so ji ga razmere vsilile, s katerim se je morala sporazumevati, da bi se država uredila. Demokratska stranka je, nahajajoča se

v koalicijski vladi,

vedno imela pred očmi občno blaginjo države. Njen zaveznik, radikalna stranka, pa je težila po edinem cilju, da s pomočjo oblasti izčrpa iz države in naroda energijo za stranko in strankarske koristi. Pritajeno se je ta stranka držala v zasedi, dokler ustava ni bila sprejeta in dokler niso bili izvršeni najglavnejši državni posli. Ko so bili ti posli gotovi in ko se je zdelo, da je država dovolj močna, da more odoleti vsem udarcem ter da je državna sloga dovolj krepka, da je mogoče državo izkoristiti v partizanske namene, je radikalna stranka brez pridržka začela borbo za vlast.

Ne ozirajoč se na narodne in državne interese

je v to borbo povlekla vse in vsakogar in se v njej poslužila vseh sredstev. V sporu, ki je nato nastal, je imel narod priliko videti borbo dveh političnih naziranj in dveh političnih moral: Pri demokratskih zvestobo načelom in programu, pri radikalnih težnjo po oblasti brez načel in programa. Demokratska stranka, ki predvsem ceni zaupanje naroda, se je odločila, da stopi pred svoje volilce brez oblasti, toda z neomadeževano častjo in nekršenimi načeli. Ona se noče pred narodom pojaviti brez časti in načel.

S sestavo radikalne vlade je bil dosežen

edini ideal radikalne stranke,

ki je pred volitvami dobila v roke ves državni aparat. S tem je hkrati oškodovan najbistvenejši interes našega naroda in oviran pravilen razvoj politike materialnega in narodnega življenja v naši državi ter je ustavljeno vse zakonodajno delo za ureditev države.

V političnem in nacionalnem oziru grozi radikalni režim povzročiti

težke posledice za jugoslovanski narod.

Demokratska stranka je s svojim programom in s svojo solidno močjo držala v ravnotežju i reakcionarce na skrajni desnici i demagoge na skrajni levici i plemenske separatiste i plemenske hegemoniste. Čim je ona odsto-

Prijela je Hermanove roke in jih poljubila.

»Kolikaj ganjenost, gospodična Thalberg.«

Čez nekoliko časa se je podala princezinja Vilhelmina, vznemirjena, kam je zgijil soprog, z izgovorom da se osveži, na teraso. Ko je videla, kar je iskala, se je približala z resnim obrazom.

»Gospodična Thalberg,« je rekel Herman, »se mi je zahvalila. Prosila me je, naj pri vas opravičim njeno nekorrektno vedenje. Obljubil sem ji, da storim.«

»Zadostovalo bi, da se sama opraviči,« je odgovorila suhoparno Vilhelmina.

»Prosila me je tudi, naj bi izposloval zanjo dopust za nekaj mesecev, ker bi šla rada obiskat starega strica markija Frauenlaub.«

Vzbujati se ji je začela sumnja ter je vprašala milejše:

»Ali je bilo potrebno, da se obrne na vas?«

Herman je odvrnil:

»Kakor veste je boječa in nekoliko

pila od neposrednega sodelovanja pri državnih poslih, je bilo porušeno ravnotežje in vse se je nagnilo na eno stran v eno skrajnost:

v politično reakcijo in borbo za plemensko premoč.

V zakonodajnem pogledu

je delala naša stranka na bizo izgraditev ustavne ureditve. Da bi se ugodilo željam radikalne stranke po oblasti je bila narodna skupščina razpuščena baš v trenutku, ko so stali v razpravi zakoni največje važnosti in življenjskega interesa za državo. Radi tega je ostalo nerešeno agrarno vprašanje in je bilo s tem na tisoče in tisoče seljakov, dobrovoljcev in delavcev izročeni na milost in nemilost ministrski samovolji. Ostalo je nerešeno invalidsko vprašanje in je s tem ostalo v skrbeh na tisoče pohabljenec, ki so se žrtvovali za slavo in veličino očetnjave ter ostali nesposobni za delo. Ostalo je nerešeno zemljoradniško vprašanje in je s tem najštevilnejši del našega naroda oropan nezgodnega zavarovanja in ostal je brez zemljoradniških kreditov, kar vse ga vodi do začasne nemoči. Ostalo je nerešeno uradniško vprašanje in so s tem organi državne oblasti ostali brez svojih pravic in brez dovoljne gnotne podpore. Ostalo je nerešeno vprašanje o prehrani gladujočega seliškega naroda trpečega radi suše prošlega leta. Preprečeno je brzo in pravično izvrševanje zakonov o vojni odškodnini, ki jo narod nestrpno pričakuje, ker narodna skupščina ni poslala v odbor za izvrševanje tega zakona predpisane posebne kontrole.

Demokrati! Radikalna stranka obo-rožena z oblastjo, ki jo je uzurpirala in pripravljena to oblast izrabljati v svojo korist, stopa v volilno borbo, da iztrga od naroda mandat, katerega ji on drage volje nikdar ne bi dal. Pri teh razmerah je dolžnost vseh državljanov, da sprejmejo to borbo v obrambo svobode in po ustavi zajamčenih pravic naroda.

Demokratska stranka stopa v borbo v popolni edinosti

z neomadeževano prošlostjo in s trdnim zaupanjem v boljšo in lepšo bodočnost naše domovine. Trdno namero ima, da žene pred sodišče vsakega zastopnika državne oblasti od ministra do najnižjega nameščenca, ki bi gazil zakone in kršil osebno svobodo državljanov. Ona je odločna v svojem sklepu, da zahteva račune od vlade, ki uporab-

nerodna. Mene se manj boji kakor vas, ker me že dolgo pozna. Kadar ima kaj posebnega na srcu, se zateče k meni. Bodite mirni, pokaral sem jo radi njenega nepravilnega obnašanja. Ker sem prepričan, da je dobrega srca in ker sem videl njeno kesanje, vas prosim, da ji odpustite in uslišite njeno prošnjo.«

»Jaz ne vidim nobenega zadržka, da bi gospodična Thalberg ne mogla iti za nekaj mesecev na počitnice,« je pristavila princezinja ironično.

»Zahvaljujem se Vašemu Kraljevskemu Visočanstvu,« je rekla Frida in se globoko priklonila.

Ko se je oddaljila, je rekel princ: »Vi ste preveč strogi s to mlado deklico.«

»In vi preveč popustilivi.«

Herman se je smejal. Hotel se je delati nedolžnega, a ni znal, spoznal je, da je pri tej stvari neroden, zato je kar odkrito vprašal:

»Ali ste ljubosumni?«

»Ne norčujte se Herman. Zadostuje, da je Frida hči revolucionarja in noreca. Če vas njena slaba vzgoja in obnašanje veselita, me nič ne vznemirja,«

lia svoj vpliv pri uradnikih in dela iz njih slepo orožje svoje stranke in reakcionarne politike. Ona je tudi odločena, da šteti tiste uradnike, ki se, spoštujoč svoje človeško dostojanstvo, upirajo tiraniji vlade in radi tega trpe najstrašnejše preganjanje nedostojno civiliziranega naroda.

Demokratska stranka ostaja v prvi bojni vrsti: da čuva svobodo in pravico vseh državljanov naše države brez razlike vere in narodnosti, da čuva in utrdi narodno ter državno edinstvo, da sprejme vse zakone, ki izhajajo iz ustave, kakor tudi zakone, ki so neobhodno potrebni in ki jih je radikalna vlada z razpustom narodne skupščine prepredila, da zaščiti vsem državljanom enake pravice in popolno svobodo prepričanja, da nad vse dvigne red v javnih poslih in da enako zaščiti z naprednim zakonodajstvom vse družabne sloje na prvem mestu poljedelca, obrtnika in uradnika, da jih gospodarsko ojači. Ona vztraja v borbi za popolno izvršitev svojega demokratskega programa.

Demokrati! Od vas je odvisno, ali bo 18. marec 1923 značilen dan v naši zgodovini kot dan popolnega ujedinitve v najlepši bratski ljubavi in dan osvobojenja od radikalne tiranije, korupcije in samovolje.

Sledijo podpisi 86 poslancev Demokratskega kluba.

JANKO LEŠNIČAR:

Fala — Celje.

Med vojno je imel gotovo eden ali drugi Celjan priložnost, da je videl, kako se je gradila na Fali pri Mariboru ogromna vodna električna centrala, ki je ena največjih v celi Srednji Evropi. Ako se je spomnil, kako velike gospodarske važnosti so take centrale za celo bližnjo in daljnjo okolico, kako ustvarjajo blagostanje s cvetočo industrijo in obrtjo, kako pospešujejo tudi kulturo in produkcijo kmečkega prebivalstva, je moral iskreno obžalovati, da celjska kotlina od tega blagoslova ne bi ničesar imela. Kajti načrt graditeljev falske centrale je bil ta, da se napelje manjši del toka v Maribor in okolico, večji pa v graško okolico vse gori do Kapfenberga na Zgornjem Štajerskem. Celjska kotlina in njena okolica bi ostali ob strani ter bi si morali graditi lastne centrale, čijih efekt bi bil samo omejen in lokalni.

Takoj po prevratu smo začeli misliti na napeljavo toka iz Fale v celjsko kotlino. O stvari se je razpravljalo teoretično po različnih zborovanjih, dočim je storila prvi praktičen korak celjska Zadruga Zveza z ustanovitvijo celjskega elektrifikacijskega odbora dne 29. avgusta 1920. Odbor si je postavil takrat široko nalogo, da izvede s pomočjo falskega toka elektrifikacijo cele celjske kotline, t. j. cele doline od Rogatca do Vranskega in mislilo se je tudi na Šaleško in Dravinjsko dolino (Konjice). Bil je takrat sploh čas velikih elektrifikacijskih projektov. V Ptujju se je ustanovil odbor, ki je nameraval doseči napeljavo toka iz Fale preko Ptujja v Ormož, Središče in Varaždin; govorilo se je celo o

ker vas poznam... Drugi vas poznajo manj. Ker ste bili tako dolgo odsotni, ste povzročili nepotrebno besedičenje. Kot novi kralj bi morali posvečevati večjo pažnjo na prvi veselici.

S kakim obrazom je izgovorila te besede? z obrazom Altenburgov. Herman je bil jezen sam nase, ker je ravnokar lagal in na njo, ki ga je napeljala na laž, ter imenovala njegovo malo ljubljeno slabo vzgojenega otroka. Odgovoril je:

»Nisem mislil, gospa, da se vam bo zdelo vredno, tako hitro preiti na najin zadnji pogovor. Jaz hočem biti sam sodnik, sam, razumete? Dobro vem, kako so moje dolžnosti in kaka je moja vloga.«

»Oh, Herman,« je rekla žalostno princezninja in se igrala z rokami.

Mučila jo je stara sumnja:

»Ta mala deklica vam je zelo prirastla k srcu.«

Neki častnik se je približal k Hermanu in mu je dal brzojavko, ki je bila zelo važna.

Herman je stopil v dvorano in odprl brzojavko.

Ples je ponehal, godba je utihnila. Dostojanstveniki in poslaniki so se zbra-

napeljavi v Prekmurje. Zastopnik falske elektrarne je na preje omenjenem zborovanju govoril o zvezi z Ljubljano in Zagrebom. Elektrifikacijskih projektov je bila takrat sploh polna cela Srednja Evropa. S to razliko seveda, da je v Nemčiji in v vedno praktični Češkoslovaški podprla država celo akcijo s posebnimi zakoni in krediti, pri nas pa — Naj se mi oprostite, ker bi bil kmalu nekaj povedal.

Celjski elektrifikacijski odbor je po svoji ustanovitvi dal izdelati načrte za elektrifikacijo celjske kotline. Napravila je to na prošnjo celjskega tovarnarja g. A. Westena »Allgemeine Elektrizitätsgesellschaft Union«; načrt sta še predelala g. inž. A. Král, vseučiliški profesor v Ljubljani in ravnatelj celjske Cinkarne, g. rud. svetnik Baebler. Pri pretresanju tega načrta se je takoj pokazalo, da pride kot resen, velik konsument toka vpoštev le Celje z okolico, dočim se je v ostali kotlini dognala le mala uporaba in bi se dala temu primerno doseči le mala kapitalna udeležba na družbi, ki bi veliki celotni projekt izpeljala. Širša celjska okolica je to tudi sama uvidela. Savinjska dolina je šla sama za se takoj na delo in nastala je po dolini cela vrsta manjših, torej tudi bolj rentabilnih zasebnih in družabnih elektrarn, ki so elektrificirale z malimi izjemami celo dolino. Savinjska dolina je danes poleg Gorenjske najboljše elektrificirana del Slovenije. Slabše je z vzhodno kotlino. Tam se bode morda posrečilo še pritegniti k Celju št. Jur ob J. ž., Šmarje pa bode moralo skrbeti za se, v Slatini bi pa kazalo v slučaju potrebe obstoječo napravo razširiti. Isto velja za Rogatec. Z nekotikimi žrtvami in optimizmom, ki je po mojih skušnjah in prepričanju baš pri elektrificiranih napravah le na mestu, bi se to dalo doseči.

V celjskem elektrifikacijskem odboru smo se po gornjem prevdanku odločili za takozvani »manjši projekt« in smo iskali potov, kako bi se realiziral. Tu so se pokazale najprej težkoče pri Fali sami. Nacionalizacija Fale ni hotela z mesta. Dalje se je pokazalo, da so velike težkoče radi dobave kapitala za daljnovid v Celje in naprej v Trbovlje. Za to potrebni kapital znaša najmanj 20 milijonov dinarjev in ni bilo upa, da bi to zmogla naša siromašna Slovenija, posebno pa še kapitalno revna mariborska oblast. Konečno še niso bila končana pogajanja s trboveljskim rudnikom, katerega kalorično centralo je rabila Fala za svoje kritje. Prišlo je vprašanje, ali naj ostane velika postaja za transformiranje toka visoke napetosti (od 80.000 voltov na 25 ali 35.000 voltov) v Celju ali Laškem, kar je bilo zopet velike važnosti za celjsko razdelilno družbo, ker predstavlja dovod toka iz Laškega v Celje precejšnje stroške. Zavladačevanje je povzročalo tudi nesigurnost in sitnost pri velikih odjemalcih, to je, pri industriji, za katero je zvezano elektrificiranje z zelo znatnimi stroški. Došlo je do tega, da je visel celi projekt med nebom in zemljo in so malodušnejši člani elektrifikacijskega odbora dvomili nad uspehom. V takih časih se rade posojajo kritike in razne obdolžitve,

li okrog Hermana in pri odprtih vratih iz drugih dvoran so tiščale lepe dame radovedno glave.

»Gospodje,« je izpregovoril Herman, »revolucija na Angleškem je gotova stvar. Nova zbornica je proglasila Republiko Združenih držav Velike Britanije. Lord Sheffield je bil izvoljen za predsednika.«

Novica ni prišla tako nepričakovano. Upori v Aziji, trgovska notranja kriza, vstaja na Irskem, vse je kazalo, da mora do tega priti.

»Revolucija, republika!« Poboji na ulicah, streljanje, morenje, nered, kaka groza! Elegantna družba je vzklakala: »Nesramneži, ubogi princ...! Uboga dežela...!«

Herman je začel znova:

»Pomirite se, gospodje. Nobena kaplja krvi ni bila prelita. Javno mnenje je potrdilo sklep zbornice. Vojvodu Edwardu ne preti nobena nevarnost. Civilna lista mu je bila potrjena.«

Navzoči so se čudili, da je taka revolucija mogoča.

»Zelo čudno,« je pripomnil tiho Herman in pogledal francoskega poslanika.

Veseloje do plesa je izginiło, veselica je bila končana. (Dalje prihodnjic.)

katere smo imeli takrat tudi priliko brati v našem časopisju.

Vseeno pa je odbor, osobito pa njegov zaslužni, žilavi predsednik g. dr. Božič dregal in rinil naprej, dokler ni zadeva proti jeseni l. 1922 prišla v pravi tir. Gori navedene težkoče so se rešile, pri čemur smo Celjani žal zgubili z ozirom na Trbovlje transformator v Celju in si bodedo morali sedaj na lastne stroške dovesti tok iz transformatorja v Laškem in si še zgraditi transformator v Celju. To pa z ozirom na celotno važnost projekta ne pomenja mnogo. Elektrifikacijski odbor je doživel konečno zadoščenje, da je dovod električnega toka s Fale z malim ovinkom preko Laškega v Celje definitivno zasiguran.

V odborovi seji dne 16. januarja so se konečno določile važnejše točke dobavne pogodbe s Falo in se je sklenila ustanovitev družbe z omejeno zavezo, ki bode izpeljala daljnovid Laško-Celje. To vprašanje je sedaj hvalabogu definitivno rešeno. Ker mora Fala zgotoviti daljnovid Fala-Trbovlje do 1. oktobra 1923, mora biti tudi celjska družba do tega roka s svojim delom gotova. Za to ni posebnih ovir, zlasti tudi radi tega, ker bode tekel celjski vod iz Laškega v glavnem ob okrajni cesti do Celja.

Preostaja še manjše vprašanje za tako preureditev celjske mestne elektrarne, da bode mogla ista služiti ne le mestu, temveč celi bližnji in daljni okolici in da bode pred vsem v stanu izvršiti vse znatne tehnične preureditve, ki so potrebne vsled napeljave močnejšega toka. Računa se tu s precej visokimi stroški, ki bi jih mesto samo ne zmoglo. Za nove napeljave pride vpoštev celjska okoliška občina, dalje Škofjavan, Trnovlje, Ljubecna, Vojnik in konečno št. Jur preko Štor. Celjska mestna občina je napravila, kakor je znano, načrten sklep, da prepusti sedanje svoje omrežje in se udeleži nove družbe za razdelitev toka v mestu in okolici proti temu, da bode imela zasigurano večino, t. j. vsaj 51%. Mesto hoče s tem zabraniti nepotrebno draženje toka. Vprašanje je sedaj, ali bi naj bila ta nova družba akcijska družba ali družba z omejeno zavezo ali zadruga. Po mojem mišljenju bi bila oblika zadruge najbolj priporočljiva, ker je najcenejša in v vsakem oziru najbolj demokratska. Zadruga bi se konečno s svojim direktnim delom lahko omejila samo na mesto in bližnjo okolico, v daljši okolici se pa naj ustanovijo manjše krajevne razdelilne zadruge, ki si izpeljejo same cestne vode, napram celjski zadrugi pa nastopajo kot skupne odjemalke.

Ko dobimo jeseni l. 1923 falski tok v Celje, nam bode s tem izpolnjen veliki predpogoj za nadaljni razvoj mesta in okolice. Dobili bodo s tem lahko razsvetljavo vsi tisti, ki je danes vsled prevelike obtežbe mestnega električnega omrežja nimajo. Koliko motorjev čaka še sploh na pogon, koliko se jih boče povečalo in postavilo novih! In to ne le v mestu, temveč v celi okolici. Kajti na cenejši motorni sili sta danes interesirana v enakih meri kmet in obrtnik. K temu imamo upati na razširjenje naše obstoječe industrije in na ustanovitev novih podjetij. Tu bi le mimogrede opozoril mestno in zlasti okoliško občino, da skrbi za predpogoje nove industrije: podjetjem bo treba iti nasproti s stavbišči, s cestami, s kanalizacijo itd. Ali se že kaj misli na te važne okoliščine? Mesto je že začelo; ali se ne da tudi v okolici ničesar storiti?

Politične vesti.

Vtis demokratskega proglaša. Iz cele države prihajajo vesti o globokem vtisu, ki ga je napravil proglaš demokratske stranke. Dvignil je samozavest somišljenikov, ki se zavedajo, da so pripadniki največje in najnaprednejše organizacije v državi. Na Hrvaškem so posebno zadovoljni, ker se v oklicu povdarja enakopravnost plemenu in odbija plemenska hegemonija. Iz Srbije se poroča, da je odločno jugoslovansko stališče proglaš izzvalo med narodom veliko odobranje. Vznemirjeni pa so radikalci, ki kličejo v »Tribuni« obupno k slogi. Radikalci ministri so imeli konferenco, na kateri so razpravljali o položaju, ki je nastal vsled demokratskega proglaša. V Šumadiji narašča odpor pro-

ti radikalnemu terorju. V Vojvodini organizira Protič lastno radikalno stranko. Ker so radikalci dali razširiti vesti, da bodo organizirali prehrano pasivnih krajev, je pričelo prihajati pismo prošnje za kredite. Minister za socialno politiko je naprosil novinarje, naj dementirajo vest o kreditih za prehrano, češ da finančni minister ni mogel dati potrebnih sredstev na razpolago. Mnogo skrbi povzroča vladi finančni odbor, ki naj bi odobril razne kredite na račun investicijskega posojila. Vlada preti, da bo finančni odbor, ako bi bila prihodnja seja nesklepčna, razpustila.

Mariborski pridobitni krogi za napredno koncentracijo. Ob priliki zaupnega sestanka demokratske stranke v Celju izvoljeni akcijski odbor je imel 17. tm. v Mariboru setanek, na katerem so navzoči obrtniki in trgovci sklenili soglasno tudi v mariborskem okrožju postaviti svojega kandidata, ključavničarja g. Ivana Rebaka priznanega narodnega in gospodarskega delavca in sicer na listi dr. Kukovca. Ker kandidira g. Rebak tudi v celjsko - vranskem okraju bo kandidiral v okrajih s skupno 140.000 prebivalcev, mu je izvolitev v vsakem oziru zasigurana.

Kandidat za Ptuj - Ormož. V Ptujju se je vršil 18. tm. sestanek demokratskih zaupnikov, na katerem je pozdravlil navzoče znani posestnik, strokovnjak in narodni delavec Lovro Petovar. Posl. dr. Kukovec je dal izbrno poročilo, ki je pričelo o njegovem velikem in iskrenem trudu za ustanovitev enotne fronte naprednih in narodn. skupin. Ker je ta trud ostal za enkrat brezuspešen, so pridobitni krogi v Celju in Mariboru sklenili podpirati le demokratsko stranko, ki se edina trudi združiti napredne vrste. Napredni volilci ptujsko - ormoškega okraja naj si izberejo moža, ki ima resno voljo in možnost za nesebično delovanje. G. Polak, vodja fin. straže v Leskovcu je naslikal velike zasluge g. Petovarja in ga predlagal za kandidata. Predlog je bil soglasno sprejet. G. Rajh je povdarjal, da noben kmet, noben obrtnik in noben uradnik za njihov okraj ne more želeti izmed domačinov boljšega kandidata. Govorili so še g. Blas in dr. Lipold podpredsednik oblasne organizacije JDS za mariborsko - celjsko okrožje. V daljšem govoru je povdarjal, da stranka se vedno nudi spravljivo roko narodnim in naprednim strankam v spravo. Ko je dr. Kukovec dokazal verjetnost zmage kandidata, je g. Petovar zaključil zborovanje.

Ali dobijo uradniki doklade? Seje finančnega odbora 18. tm. se je udeležil v zastopstvu posl. dr. Kukovca njegov namestnik posl. Reiser, ki je v imenu demokratske stranke stavil na finančnega ministra vprašanje radi zboljšanja uradniških doklad. Posl. Reiser je povdarjal, da je beda uradništva prikipela do vrhunca, valuta pada neprestano, draginja pa narašča. Kriza in sestava nove vlade sta prepredili, da se nove doklade v finančnem odboru niso mogle odobriti. Posl. Reiser je vprašal, kakaj vlada ne predloži povišanja uradniških doklad, ki bi ga ves finančni odbor gotovo odobril. Pozivlja resno vlado, da takoj pojasni svoje stališče. Finančni minister Stojadinovič je odgovoril da prizna, da je uradništvo v skrajni bedi. Glede trinajste plače se je izgovarjal, da so uradniki na kongresu v Splitu od 13. plače »odustali«. Rekel je, da finančno ministertvo pripravlja načrt o povišanju draginskih doklad. Posl. Reiser se s tem odgovorom ni zadovoljil. Popoldne je konferiral z zastopniki Saveza uradniških organizacij o nadaljnjih korakih.

Radikalci v Mariboru. Za radikalno stranko je agitiral v Mariboru pri trgovcih Andrej Gaberšček, ki je bival pred vojno v Gorici in ima sedaj na Dunaju svoj Warverkehrbureau. Stranka namerava sklicati v kratkem volilni shod v Maribor.

Bivši min. Pucelj je protestiral proti načinu radikalne agitacije. Dne 17. tm. se je mudil v Beogradu bivši minister Pucelj, ki je pri notranjem ministru Vujičiću protestiral, da radikalci zlorabljajo avtoriteto velikih županov v agitacijske svrhe. Novi mariborski veliki župan dr. Ploj je moral spremljati ministra dr. Zupaniča na agitacijsko potovanje.

Politični obiski pri g. Kührju v Prekmurju. Na svojem potovanju v Prekmurju je minister dr. Zupanič obiskal tudi srezkega kandidata št. Kühr-

naročnina znaša 25 Din. — Vaditelj in vaditeljice, skrbite, da ne bode naraščajnice in naraščajnika, ki bi ne bil naročnik na »Sokolica«. — Članstvo, predvsem sestre telovadke in brate telovadke vabimo, da si naroče razna »Glasnika« tudi »Vestnik Tehničnega odbora«, ki obravnava telovadno snov. — **Občni zbor Sokolskega društva v Celju** se vrši v nedeljo, 28. januarja ob 1/9. uri dop. v telovadnici. Dnevni red: 1. poročilo funkcionarjev: tajnika, blagajnika, načelnika, gospodarja in predsednika prosvetnega odseka, 2. volitve, 3. slučajnosti. Sestre in brate opozarjamo na občni zbor in naj že danes pazijo na to, da bodo ta dan prosti in prisostvovali občnemu zboru. Upamo, da ne bode članice in člani, ki bi bil ta dan neopravičeno odsoten. — **Na pustno nedeljo**, 11. februarja v gornjih prostorih Narodnega doma velika sokolska maskarada. Več o tem prihodnjic. — **Darovala** je Sokolu sestra Slava Basiakova 600 K. Hvala lepa! — **Plesni odbor Sokolskega društva** vabi sestre in brate, ki se nameravajo udeležiti zaključnega plesnega venčka, da se zanesljivo udeležijo v nedeljo, 21. januarja plesnih vaj v telovadnici. Predelati odnosno ponovili se bodo vsi plesi, ki pridejo pri letošnjih prireditvah v poštev. Radi enotnosti pri plesnih nastopih naj pridejo tudi oni bratje in sestre, ki sicer niso obiskovali letošnjih plesnih vaj.

Dopisi.

Polzela. Dramatično društvo na Polzeli se tem potom najsrčneje zahvaljuje g. inž. Viljemu Lackottu, ravnatelju strojljne tovarne na Polzeli za blagodušni dar, katerega je daroval dne 14. tm. v znesku 200 K, ter eno vojaško bluzo v dobrem stanju za uporabo pri prirejenih igrah. Odbor.

Brežice. Dramatični odsek »Čitalnice« v Brežicah ima svoj redni občni zbor oziroma občni sestanek v sredo, dne 24. tm. ob 20. uri zvečer v prostorih »Čitalnice«. Ker so na dnevnem redu zelo važne točke, se vabi k obilni udeležbi vse člane in tudi nečlane, ki se zanimajo za dramatično delovanje. Odbor.

Dnevna kronika.

Veliki župan dr. Ploj v Mariboru. V Maribor je prispel 17. tm. z ministrom Zupančičem veliki župan mariborski dr. Ploj. Odpotovala sta v Prekmurje, nakar se vrne dr. Ploj še na svoje službeno mesto v Pariz.

Odvetniške vesti iz Maribora. Novo pisarno je otvoril v Mariboru odvetnik dr. Tomažič, ki je bil dosedaj v Ljubljani. Iz državne službe je izstopil sodnik dr. Bergoč ter stopil v pisarno dr. Boštjančiča. V področju mariborske okrožne sodnije izstopijo še trije sodniki iz državne službe, ki se bodo posvetili odvetništvu.

Odprto pismo ministru dr. Niko Zupančiču je objavila »Osrednja Zveza javnih nameščencev in vpokojencev v Sloveniji« v »Jutru« z dne 18. tm., v katerem si ga dovoljuje javno vprašati, kakšno stališče namerava zavzeti v vladi glede zadovoljive rešitve gmotnega vprašanja aktivnih in vpokojenih državnih nameščencev. O. Z. opozarja v pismu na najvažnejše potrebe: Enotna in moderna ureditev službenega razmerja do države, odprava maksimiranja rodbinskih doklad, enotno in primerno ureditev pokojnin, vdovnin in sirotin, najbolj pereče vprašanje pa je, da se brez odloga zvišajo draginjske doklade. Podpisana sta za O. Z. Maks Lilleg, predsednik in Joža Bekš, tajnik.

Proslava 50-letnice beogradskega gledališča. Dne 16. tm. se je pričela proslava 50-letnice beogradskega gledališča. Navzoči so bili zastopniki vseh jugoslovanskih in velikih slovanskih gledališč. Predvsem so bili zastopani: Narodni divadlo v Pragi, Narodni divadlo v Brnu, sofijsko Narodno gledališče, gledališče v Ljubljani, Zagrebu, Skoplju itd. Dne 17. tm. je bil otvorjen v dvorani parlamenta prvi kongres slovanskih gledališč. Kongresu je predsedoval pisatelj Branislav Nušič. Navzoče je pozdravil prosvetni minister Miša Trifunovič, za njim je govoril ravnatelj skopljskega gledališča, imenom beogradskega gledališča pa Milan Grol, ki je predlagal, naj bi se ustanovila skupna slovanska ilustrirana gledališka revija, ki bi priob-

čevala misli, načrte in gibanja v posameznih gledališčih. V imenu zagrebškega gledališča je spregovoril intendant Benešič, za praški Narodni divadlo direktor Svilar, za ljubljansko upravnik Hubad, za sofijsko direktor Cankov, za brnsko direktor Štef. Za ustanovitev revije je bil izvoljen poseben odbor, katerega član je tudi M. Hubad. Povodom proslave je bilo odlikovanih več gledaliških umetnikov. Med drugimi je bil odlikovan pisatelj in načelnik umetniškega oddeljenja v ministrstvu prosvete g. Branislav Nušič z redom sv. Save I. stopnje.

Sprejem praktikantov v zdravstveno upravno službo. Zdravstveni odsek za Slovenijo v Ljubljani razpisuje pet mest upravnih praktikantov za bolnice v Ljubljani, Mariboru, Celju in Brežicah ter za blaznico v Ljubljani.

Pevski krožek »Komšija« priredi v soboto zvečer na Vrnskem pri Slovnanu koncert.

Silen padec dinarja. V gospodarskih krogih je izzval silen padec dinarja mučen vtis in ostro kritiko. Kurzi beležijo dosedaj najnižje stanje naše valute. Kot vzrok se navaja ponesrečena devizna politika novega finančnega ministra in pa forsiranje izvoza. Žalostno je, samo to nam ni znano, ali so tega padca naše valute v očeh hudobnih slovanskih demagogov krivi zopet demokrati, ki nimajo s tem nikakega posla. S padcem valute raste draginja najpotrebnejših življenjskih potrebščin v tako neznačilno višino, kakor jih še nismo doživeli. Odkar je bil pogažen od nove radikalne vlade od ministra za socialno politiko dr. Zerjavca in bivšega finančnega ministra dr. Kumanudija principlu zabranjen izvoznih carin na glavne življenjske potrebščine naroda, gre dnevno na stotine in stotine vagonov proti jugu in severu v tujino, domače prebivalstvo trpi bedo, pomanjkanje in glad — in naša valuta pada. Seveda, prokleti demokrati, ki niso ničesar storili!

Prenos judenburških žrtev. Vsled upora v Judenburgu je bilo leta 1918 po prekem sodu ustreljenih več vojakov bivšega 17. pešpolka. Te ostanke teh vojakov nameravajo prepelati v domovino, za kar se vrše tozadevni sestanki.

Triglavanski ples v Mariboru. Kakor smo že poročali, se vrši dne 3. febr. v Mariboru velik triglavanski ples, ki bo brezdvomno najkrasnejša prireditev sezone. Plesa se udeležijo čez 250 akademikov iz Ljubljane, Zagreba, Dunaja in Gradca ter vse napredno občinstvo iz bivše Štajerske in deloma tudi Kranjske. Vabila za Celje in okolico se te dni razpošiljajo. Če pa kdo po pomoti ne bi prejel vabila, se naj oglasi pri dr. Milku Hrašovcu, odvetniku v Celju.

Gg. starejšine J. A. D. »Triglav« opozarjamo, da se vrši dne 3. februarja ti. v Mariboru velik triglavanski zbor vseh gg. starejšin in aktivnih Triglavov združen z elitnim plesom. Ker se bodo obravnavala važna načelna vprašanja, je želeli, da se gg. starejšine zbrata v kar največji številni udeležbi. Najboljše spored zboru se pravočasno objavi.

Zdravila so se podražila. Ministristvo za narodno zdravje je izdalo novo tarifo za zdravila in razne lekarniške predmete, ki je že stopila v veljavo. Novi tarif izkazuje 25—30-odstotno povišanje cene surovega materiala, pri predmetih, ki se uvažajo iz inozemstva, so se zvišale cene tudi 100 in 150 odstotno. Cena kinina se je zvišala za 100, morfija in kokaina za 510 odstotkov. Vzrok je visoka carina in visoka cena nemških lekarniških izdelkov.

Požar na ladji. Na potniški ladji »Bankoslav« se je bila vnela večja množina bencina. Požar je uničil krov. Potniki, ki so se nahajali na ladji, so klicali na pomoč. K sreči je bil v bližini neki vlačilec, ki je sprejel potnike in jih prepeljal v Beograd.

Prošnje za dopotovanje inozemskih delavcev. Ministristvo socialne politike je odredilo z razpisom št. 771 z dne 7. januarja t. l. sledeče: Ministristvo socialne politike je konstatiralo, da reševanje rošenj za dopotovanje inozemskih delavcev otežkočuje zaradi tega, ker predložijo prošnje svoje prošnje preko lokalnih oblastev ali delavskih posredovalnic, inspekcij dela itd. Vsled tega potujejo te prošnje od instance do instance ter preide mnogo časa, preden dospo na ministristvo socialne politike, ki je edino pristojno, da izda pravomopne odločbe. Da

bi se zadeva pospešila, poziva ministristvo interesirane podjetnike, da pošiljajo prošnje za dopotovanje delavcev iz inozemstva direktno ministristvu socialne politike, odseku za posredovanje dela, ki jih bo brez odlašanja reševalo in dostavljalo ministristvu notranjih zadev v svrhu izdajanja potrebnih obvestil našim konzularnim zastopstvom v inozemstvu kakor tudi zainteresiranim prosilcem. Prošnje za dopotovanje inozemskih delavcev morajo vsebovati poleg imena in priimka zaprosenih delavcev tudi njih specialno stroko, državljanstvo, narodnost, družinske razmere kakor tudi podatke, iz katerih je razvidno, da ima prosilec protokolirano firmo, ki se bavi z navedenimi posli. Za nekvalificirane delavce se v obče ne bo izdajalo dovoljenje ter so take prošnje brezpredmetne.

Razne vesti.

Ljudje dvoživke. »The Illustrated London News« prinaša poročilo nekega angleškega častnika o afriškem ljudskem plemenu, ki živi na otokih v Rudolfovem jezeru. Prvi belokožec, ki je videl te zamorce, je bil leta 1888. neki madžarski grof Samuel Telecki. Napisal je knjigo o njih. Kasneje jih je omenil tudi lovec slonov, neki Neumann. Te zamorce so medtem skoraj iztrebili. Njih otoki so se namreč večinoma združili s kopno zemljo, ker se je voda umaknila v tla. Zato so jih sosednji rodovi lahko napadali in pobijali. Potnik Stigand je poročal leta 1910., da so ti zamorci že malone izginili in le majhne ostanke so zdaj še našli na dveh peščenih otokih blizu gore Kukul. Zovejo se »El Molo«, kar prevaja grof Telecki z besedami »Bedni vrangi«. Boljšega imena zanje res ni. Danes jih živi baje le še 70. Iz nekdanjega plemena stotisočev le še 70! »Vlada« jih slepi glavar Albertaj. Svoja bivajšča si napravljajo sami iz palmovih vej, ki jih ostrega vetra in žgočih solčnih žarkov le slabo ščitijo. Iz debela palm si delajo tudi sirove splave. Z njimi se vozijo po jezeru in ribarijo s sulicami ali z grobnimi mrežami. Ker jedo skoraj izključno le ribe in pi-jejo jezersko vodo, ki je polna sode in ker se ženijo le med seboj, so docela degenerirali. Propadli so po telesu in duhu. Večinoma imajo noge deformirane in popolnoma pohabljene. Življenje rodu »El Molo« je skoraj dvoživsko. Dalje nego eno uro namreč ne vzdrže na kopnem. Potem morajo v vodo, ker drugače jim otečejo ustnice in jim krvave. Njihov jezik je hamitskega izvora, govore pa vsi tudi v dolini Nila razširjeni sumburski jezik. Mladina se noče več učiti prvotnega jezika, ker ji zadošča sumburski. Še nekaj desetletij in »El Molo« izgine s sveta.

Dober tek. Pred mojimi nogami je ležala čudno zvita kača, deloma je bil njen temni hrbet, deloma svetla spodnja plat navzgor obrnjena. Že sem mislil, da jo je pokončala nepoučena roka mladine ali poučenju nedostopen odrasli človek. Toda nasprotno — kakor hitro sem jo dregnil s palico, se je kača ganila. Vendar je bežala tako leno, da je vzbudila mojo pozornost. Iz gobca ji je mogle še utripajoči repek slepiča. Kaj sem hotel storiti? Potrebne posode ni bilo pri rokah. Prisilil sem požeruha, da je zlezal v moj klobuk; hotel sem ga namreč doma natančneje preiskati, v koliko je že prebavil svojo žrtev. Priščukah se n. pr. dogaja ta proces s tako naglino, da je glava kakega večjega plena še neprebavljena, dočim ji visi repna plavut še iz gobca. Nisem še hodil dobrih pet minut, ko se je nenadoma slepčev repek krčevito zvil. Kača je široko zazijala in v mojem klobuku se je hipoma zvijalo dvoje živali, gož in slepič. Morda je gožu pri neprestanem učkanju postalo neprijetno, ali pa je mislil, da bo olajšan lažje pobegniti. Nisem vedel, čemu bi se bolj čudil: da je slepec brez vsake poškodbe zlezal iz žrela, ali dejstvu, da se je gož spravil na žival, ki je obsegala dobršni dve tretjini njegovega telesa. Slepič je bil razumljivo ves medel in si je opomogel v teku pol ure na rabarbarinem listu, da jo je zopet lahko odkril. Mnogožerec pa je moral v zbirko. (Po »Kosmosu«.)

Koliko las imajo ljudje na glavi? V tem, ko se pesniki bavijo s hvalo ženskih las, štejejo Angleži posamezne las na glavi. Oni so izračunali, da na en četvrtini centimeter pride 1000 las, torej

ima človek na vsej glavi okoli 120.000 las. Plavolasci imajo navadno precej več las na glavi nego črnolasci.

O PLEŠI IN LASEH.)

(Revija »Čas«.)

(Konec.)

Podedovana pleša se kaže čisto na poseben način. Lasje se začno na vrhu glave vedno bolj tanjšati. Pozneje se razredčijo po celi glavi. Na taki glavi vidimo še nekaj časa nekaj puh, ki ga mnogi smatrajo v prevelikem optimizmu za novo rast las, potem pa izpade tudi ta in glava postane popolnoma gola in gladka. Lasje ostanejo samo na sencih in zadaj na vratu, kamor pleša sploh ne seže. Zoper tako plešo nimamo nikakega zdravila. Največ kar moremo storiti, je to, da skrbimo kolikor mogoče za glavo. S tem obdržimo lase dosti delj, in ko se ti stanjšajo, se tudi tisti puh delj drži.

Druge vrste pleša je taka, ki jo povzročajo težke bolezni. Semkaj spada predvsem legar, pljučnica, influenza in sploh vse tiste bolezni, ki so v zvezi z visoko vročino. Ko človek oboli, začno izpadati lasje, počasi odkraja, pozneje pa vedno hitreje. Nazadnje jih človek lahko kar cele pesti prinese z glave. Večkrat postane koža in lasišče v takem slučaju jako občutljivo. Posebnost tega izpadanja las je ta, da mnogokrat izpadajo vsi lasje, tudi po sencih in za vratom. Enako izpadanje las pride rado, če imamo težke skrbi, strah, če smo jako trudni in tudi če nas kaj zelo pretrese, posebno kaka zdravniška operacija. Če je človek mlad ali če drugače dobro ozdravi od težkih slučajev, mu večkrat vzrastejo popolnoma novi lasje.

Tretja pleša pa je posledica kake nepravilnosti v zrnu, odkoder rasto lasje. Te vrste pleša je po mnenju zdravnikov bakteričnega izvora, je torej bolezen in se da ozdraviti, če imamo pravna sredstva. Začne se navadno s tem, da nas koža po glavi srbi in da dobimo prhaja. Če se ne pazimo, začno lasje postajati vedno tanjši in v dveh ali treh letih se začne kazati jasno na glavi. Ampak kot smo rekli prej glede prhaja: kjer pomenja zdravo ispuščenje kože, tam ne škodi če si čistimo glavo.

Na trgu imamo nešteto »zdravil« proti izpadanju las. In vsako ima lep popis ali kako žensko z velikimi lasmi. Ljudi ni mogoče prepričati, da lasje rasto s pomočjo krvi — če imamo reden dotok v našo glavo, potem lasje dobe dovolj hrane in so močni. Ne rečemo, da ne pomaga nekoliko tudi dobra oskrba naše glave od zunaj. Ampak v vseh slučajih moramo predvsem vedeti, kakšne vrste plešo imamo. Kjer je pleša v rodbini, tam ostane, pa če porabimo vsak dan škaif teh pripomočkov. Prikaže se planota na glavi, navadno kma-ju po tridesetih letih in svoje posebne vrste. Zanimivo je namreč, da imajo pleše pri enemu rodu svoje posebnosti in kakor je bil plešast oče, tako je navadno tudi sin. Včasih je kdo izmed tistega rodu, ki ima dobre lase. A del njegovih otrok postane zopet plešast.

Kar se tiče drugih dveh pleš, od bolezni ali vsled bakterij, se da kolikor toliko pomagati. In najnovejši pripomočki so takozvani vijoletni električni žarki. Te električne žarke dobimo, če gre električni tok skozi cev, v kateri je živo srebro.

Ti žarki imajo to posebnost, da pomagajo razvijati telesu zdrave celice. Vničujejo razne infekcije in iritacije na koži. Na kak način pomagajo, tega ne vemo. Mogoče je njihova skrivnost v tem, ker dajejo ozon, ako gredo skozi zrak, kjer je kisik.

Če jih vporabljam za naše lase, je njihov učinek najprej tak, da iritirajo kožo in odpro majhne žilice, da pride kolikor mogoče dosti krvi pod kožo. Nova kri prežene mrtve krvne celice in zalije vse lasišče s svežimi silami. Pomori vse tiste bakterije, katere izpodjedajo korenine naših las in povzročajo novo, krepko rast. Več slučajev imamo, ko je bil človek že čisto plešast, pa je dobil popolnoma nove lase, če je izpostavil glavo večkrat tem žarkom.

Povedali smo že, da rasto lasje na ta način, da se pod kožo delajo vedno novi obročki, kateri izpodrivajo ves las, da postaja daljši in daljši. Kaj pa, če izpade ali izpulimo kak las — koliko časa vzame, da dobimo novega? Navadno se misli, da vzame kvečjem par tednov,

Ustanovljena 1864. Hranilnica mestne občine Celje Ustanovljena 1864.

52-51 **V lastni palači pri kolodvoru.** **Stanje hranilnih vlog K 42,000.000. Vrednost rezervnega zaklada K 8,000.000.**

HRANILNE vloge, ki se sprejemajo od vsakogar, uživajo najpopolnejšo varnost in ugodno obrestovanje. Poštne položnice strankam brezplačno na razpolago. Rentnino plačuje zavod iz svojega.

SPREJEMA tudi v varno shrambo od strank in sodišč razne vrednostne papirje, vlozne knjižice i. t. d. Daje v najem **PREDALE** v svojih safeblagajnah, tako, da obdrži ključ stranka sama.

OSKRBUJE svojim vložnikom prodajo in nakup vseh vrst vrednostnih papirjev itd. Izvršuje za nje tudi inkaso in druga denarna opravila najkulantneje. **IZPLAČILA** v inozemstvu izredno ugodno in promptno.

Posojila vseh vrst pod najugodnejšimi pogoji. Brezplačna pojasnila in strokovnjaški nasveti v vseh denarnih prasanjih.

Popilarno varni zavodi.

Telefon šte. 35.

a resnica je, da vzame štiri leta, predno more lasno zrno pokazati nov las na naši glavi.

Normalni zdravi lasje so močni in elastični. Dva čevlja dolg las se da razegniti tako, da meri tri čevlje. Ako mu navežemo kako vtež, more držati od dve unči do četrt funta.

Koliko las ima človek na glavi? To se zopet ravna po barvi. Najmanj las imajo ljudje z rdečimi lasmi, namreč povprečno 35 tisoč. Rjavih ali kostanjevih las je na glavi okoli sto pet tisoč, torej skoro trikrat toliko. Največ las imajo tisti, ki imajo plave lase, namreč do sto petdeset tisoč.

Na kak način dobimo sive oziroma bele lase? Povedali smo prej, da imamo posebno bezgavko, ki oddaja barvo lasem, ko rasto. Ako pride kaka bezgavka do tega, da ne more redno oddajati barvila, ostane votlina v lasu prazna, napolnjena z zrkom in las je bel. Vsak las je bel, predno pride barva vanj.

Včasih so priporočali izmivati lase, kjer in kadar je bilo mogoče. Danes so prepričani, da ni slabšega kot vedno mečenje in izmivanje. Lasje so bili pri človeku v divjem stanju njegovo varstvo proti mokroti in mrazu. Ker so masna, je voda vselej odtekala in ni prišla skoro nikdar do kože. Če si izmijemo lase, moramo milo razmazati na roki in ga šele potemprenesti na glavo, ga dobro vrgniti v kožo in potem še bolj izmiti. Po kopanju so navadno lasje suhi — treba jim je nekaj umetne hrane, in najboljša je čisto olivno olje, katerega vdrgnimo s konci prstov v našo kožo.

Dovolj je, če umivamo lase vsak mesec enkrat. V splošnem pazimo na glava tako: Vsak dan se češimo z dobro krtačo in ne glavnikom. Potegnimo po enem in istem kraju večkrat, najboljšje je vsaj petdesetkrat. Ne strižimo se pre-pogostokrat in kadar se, ne prekratko, da imajo lasje dovolj vlage in masti. Rabimo vsak svojo krtačo in nobene druge ne. Ti zadnji bodo prej plešasti. Torej masirajmo kdajpakdaj kožo. Tudi lasem pomaga jako dobro, če jih primemo na koncu in jih polagoma potegujemo. Živci zavpijejo, to se pravi: zaboli naš nekoliko in te povzročijo nov dotok krvi. Najčvrstejše morenine ima tisto drevo, ki ga najbolje imajo viharji.

Komur ni zoprno, je najbolje čistilo za lase in lasišče navaden petrolej. So slučajni, ko so popolnoma plešastim začeli rasti novi lasje. Ampak pomnite: pri vseh lasnih pomadah ne pomagajo toliko zdravila sama, kot pa tisto drgnjenje, ki povzroča, da pride nova, sveža kri.

Za kar skrbimo, se kaže hvaležno. Ako kultiviramo nekoliko naše lase, bodo bolj in lepši. Par minut vsak dan se izplača — ne tedaj, kadar se kaže že svetloha na glavi, ampak tedaj, ko imamo še čvrste in krepke lase. Ohranimo jih lahko, dokler so zdravi — kadar boleha, jim je težko vrniti njihovo moč. Je torej z lasmi tako kot z vsemi drugimi deli našega telesa.

Odgovorni urednik: Lic. Edvard Štanič. Izdaja in tiska: Zvezna tiskarna v Celju.

Pozor! Kateri gostilničar je voljen dati proti plačilu eno sobo za upeljavo „Sprejeme kafe“ šivavčica i bureka. Cenj. ponudbe pod »Rentablo« na upravo lista. 103

== Priporoča se brivnica ==
M. Bukovčan
Celje, Kralja Petra c. 27
Točna in čista postrežba. — Sprejema tudi britve v brušenje. 104

Pozor! 105 3-1
Slavno občinstvo
vljudno opozarjam, da sem svojo trgovino popolnoma prenovil in obrat povečal. Najboljše trg. zveze mi kljub dnevne naraščajoči dragini omogočajo nuditi svojim cenj. odjemalcem vse vrste špecerijskega blaga najboljšje kakovosti po **najnižjih cenah.** Za mnogobrojni obisk se vljudno priporoča

Franc Pečnik Celje
trgovina z špecerijskim in kolonijalnim blagom ter deželnimi pridelki.

Proda se malo posestvo
tik farne cerkve, obstoječe iz 2 zidanih hiš, gospodarskega poslopja, velikega sadnega vrta, 3 njiv, travnikov in gozda. Pripravno je za vsako obrt, 3/4 ure oddaljeno od postaje Sv. Peter v Sav. dolini. V hiši je bila mnogo let trgovina in gostilna ter je pripravna tudi za pekarno, ker v okolici enaka ne obstoji. Proda se tudi sama hiša z električno napeljavo in vrt. — Natančnejša pojasnila daje samo osebno **Franjo Korun** 92 2-1 Št. Jurij ob Taboru.

Kontorist-(inja)
zmožna slovenskega in nemškega jezika, strojepisja, po mogočnosti stenografije, **se išče** za korespondenčni oddelek za eno tovarno v Celju. — Reflektira se samo na dobro moč, katera je v obeh jezikih in pisavi popolnoma zmožna. Ponudbe, pisane v obeh jezikih z navedbo referenc, je poslati pod »Trajno mesto« na upravnštvo 100 »Nove Dobe«.

Denarja ni 5-2
draginja je velika, zaslužek pa majhen. — Ako hočete z malim trudom — doma v svojem kraju s prodajo nekoga izdelka **gotovo do 200 K na dan zaslužiti** mi pošljite v pismu svoj na tančni naslov in znamko za odgovor. **Josip Batič, Litija 31.**

Zvezna tiskarna v Celju

Strossmayerjeva ulica št. 1

Najboljše urejena knjigoveznica

Naznanilo.
Vsem trgovcem, modistkam in cenj. občinstvu naznanjam, da sem otvoril zalogo **s klobuki in slamniki** v Celju, Gosposka ulica št. 4. 45-44
Franc Cerar, tovarna klobukov in slamnikov v Domžalah

1000 K nagrade
onemu, ki mi preskrbi **večjo nemeblirano sobo s predsobo.**
Najemnina po dogovoru. Ponudbe na upravnštvo lista pod »Mirna stranka«. 87

JETIKA!
Dr. Pečnik ordinira izven torka in petka vsak dan v Št. Jurju ob juž. žel. za jetične. Čitajte njegove 3 knjige o jetiki.

Ivan Mastnak
Celje Kralja Petra c. 15 Celje
priporoča za nakup lastno izdelanih površnikov, oblek, posameznih hlač 10 itd. za gospode in dečke. 2

IVAN MASTNAK
CELJE Kralja Petra c. 15
priporoča svojo zalogo prvovrstnega sukna, hlačevine ter vseh krojaških potrebščin itd. 10-2

Novo! **Naznanilo!** **Novo!**

Dovoljujem si cenjenemu občinstvu v Celju in okolici naznaniti, da sem tvoril **v Celju, Gosposka ulica šte. 26 (prej Faganel) trgovino z usnjem in čevljarskimi potrebščinami.**

Potrudil se bodem cenjenim strankam postreči najbolje in z solidnimi cenami.

IVAN ULAGA,
trgovina z usnjem in čevlj. potrebščinami, Celje, Gosposka ulica šte. 26.

Novo!

GUMENE PETE IN GUMENE POTPLATE
ceneje in trajnije so kakor usnena! Najboljše varstvo proti vlagi i mraza!

Največje, domače elektrotehnično podjetje:
ELIN družba za elektrotehnično industrijo d. z o. z.

Elin gradi električne centrale in omrežja
Elin proizvaja in dobavlja vse električne stroje in elektrotehnične aparate in izdelke
Elin projektira brezplačno vse naprave in obrate, ki so v zvezi z elektriko. 1321 25-16

Tehnične pisarne in zaloge:
Ljubljana, Dunajska cesta, Palača Ljublj. kreditne banke. Maribor, Vetrinjska ul. 11.

POSODJILNICA V CELJU

Stanje hranilnih vlog
čez K 64.000.000.—

Narodni dom (na oglu v pritličju)

Stanje hranilnih vlog
čez K 64.000.000.—

Sprejema hranilne vloge na hranilne knjižice in tekoči račun ter jih obrestuje od 1. Jan. 1923 naprej po 5% brez odpovedi, 5½% do 6% z odpovedjo, večje stalne naložbe in naložbe denarnih zavodov po dogovoru.

Obavlja vse denarne, kreditne in posojilne transakcije najkulantneje.

Registrov. kreditna in stavbena
zadruga z om. zav.
Prešernova ul. 15 v Celju

"LASTNI DOM"

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje
po 6% to je 6 Din od sto, proti odpovedi
po 6½% Din od sto. Pri večjih naložbah
po dogovoru.

Hiša na prodaj!

obstoječa iz 4 stanovanj, električna razsvetljava, pri glavni cesti, 10 minut od mesta Celja. Zraven je ena ali tri njive, kakor je kupcu ugodneje ter gospodarsko poslopje. Zelo pripravna za obrtnika. Proda se po godni ceni. Več se izve pri Jos. Verbnik, tesarski mojster, Celje-Gaberje šte. 134.

Soliden železniški uradnik išče
s 1. marcem 1923

meblirano ali prazno sobo

Za kurjavo skrbi sam. — Ponudbe na
Anončni in reklamni zavod J. Jager & drug
98 Cankarjeva ulica 10, Celje.

Sušilnico za hmelj

Se prav malo rabljeno (srednje velikosti)
prodam po zelo ugodni ceni. 85 4-2
Graščina Gutenbichel, Šoštanj.

Proda se enonadstropna

hiša

v Celju. Cena 55.000 dinarjev.

Vpraša se v Celju, Gregorčičeva
ulica št. 2, 1. nadstropje na levo.

Obl. konc. posredovalnica
za promet z realitetami:

Anton P. Arzenšek

CELJE Kralja Petra c. 22 CELJE

Posreduje pri prodaji ozir. nakupu
zemljišč, hiš, vil, gradov, velikih in
malih posestev, industrijskih podjetij
itd., itd. vestno in točno. 45-31

Kupujem svinec

(star—odpadki)

Janko BOVHA,
Celje.

SALAME

prve vrste
nova roba

povsem zrela
se dobiva
povsod!

I. hrv. tvornica salam,
suhoga mesa in masti

M. Gavrilović
sinovi, d. d.
Petrinja.

Blagajničarka

zanesljiva in dobra računarica, želi
službo premeniti. Naslov v upravi lista.

Ženini in neveste!
Poročne prstane
kupite najbolje pri

R. SALMIČ - CELJE

NARODNI DOM

Kupujem staro zlato in srebro po dnevnih cenah.

Kože divjih živali Kože

v mali in veliki množini kupujem skozi celo leto

Kunjeve vidrove
dehorjeve
lisičje
jazbecjeve
medvedje
volčje

jelenove
kozje (Bams)
srnine
praščje
jančkove,
bele, črne dlake

ovčje, bele, črne dlake
mačje, divje
zajčje, divje
domače
itd.

krtove
voluharjeve
veverične
podlasične
polhove
hrčkove
itd.

D. Zdravič trgovina z zunjem Ljubljana Sv. Florijana ulica šte. 9

Drva zastonj!

Vam ne moremo dati, pač pa
po znatno znižani ceni in sicer
K 136.— za 100 kg
suhih, žaganih bukovich drv.

BRATA BATIČ,
75 Savinjsko nabrežje. 2-2

Čevlje

moške, ženske in otročje
je najboljši tu- in ino-
zemski fabrikati kakor
tudi kmečke in delav-
ske čevlje domačih čev-
ljarjev kupite v velikans-
ki izbiri in po čudovito
nizkih cenah samo v
veletrgovini

R. Stermecki,
Celje.

Ant. Lečnik

urar in juvelir
Celje, Glavni trg št. 4
(prej Pacchiaffo). 41

Vedno sveže praženo kavo, riž,
čaj, pristno staro slivovko, čajni
rum, konjak, likerje, trapistov-
ski sir in vse drugo špicerijsko
in kolonijalno blago priporoča
po zelo zmernih cenah tvrdka

Anton Fazarinc

poleg bivše
graške mitnice
Kralja Petra
cesta šte. 27
58 Kupuje deželne pridelke. 50-2

Patria Cognac Medicinal

čisti vinski destilat.

Manufakturo

(sukno, platno, cefir, barhent, druk za predpasnike itd.)

prodaja po nizkih cenah

novootvorjena trgovina

Ernejc & Repovš, Celje.

v vogalni hiši Kralja Petra c. 23, vhod v Vodnikovi ulici.

Oglejte si
manufakturno
trgovino

J. KUDIŠ

Gaberje št. 3

(gostilna Plevčak) nasproti Mestnega mlina

NA DROBNO!

55 50-2

NA DEBELO!

PRIPOROČA

svojim cenjenim odjemalcem veliko množino ino-
zemskega blaga kakor sukno za moške in žen-
ske obleke, cefir, šifon, vse krojaške potrebšči-
ne ter raznovrstno manufakturno blago po zelo

nizkih cenah.

Vino v buteljkah od

„Vinarija“ Ptuj

se dobi po originalnih cenah:

ljutomerski „Rizling“

ljutomerski „Gomila“

ljutomerski „Traminec“

v špicerijski in delikatesni trgovini

KARL LOIBNER, Celje.

97 2-1